

MONOVID-19

Proljeće naše zlovolje

Katja Grcić

Godina proizvodnje: 2020.

Autorska prava: sva prava pridržana

Projekt Monovid-19 rezultat je suradnje web portala Drame.hr, SPID-a (Saveza scenarista i pisaca izvedbenih djela) i časopisa Kazalište, a okuplja devetnaest hrvatskih dramskih pisaca koji su se odazvali pozivu da kroz niz dramskih glasova u monološkoj formi progovore o životu u izolaciji, o paradoksu situacije koja nas istovremeno razdvaja, ali i spaja na jedan sasvim nov način. Projekt nastaje kao pokušaj sagledavanja novih okolnosti života na koje nas je prisilila situacija pandemije Covida 19 i zadnjih nas par tjedana natjerala da preispitamo neke svoje do tad samorazumljive životne navike i uspostavljene odnose, osvijestimo neke nove strahove, testiramo svoju otpornost na paniku, ali i dovedemo u pitanje društvene i političke sisteme u kojima živimo. Kreirajući svoje monologe pisci su mogli birati pišu li iz pozicije novostvorenog lika, postojećeg lika neke svoje već napisane drame, postojećeg lika drugog kanonskog pisca ili pak iz pozicije stvarne povijesne ili suvremene ličnosti. Izbori su bili različiti, glasovi su progovorili o mnogočemu, a zajedno su stvorili zapis jednog vremena za kojeg još ne znamo što nam donosi.

Portal Drame.hr svakim će radnim danom objavljivati po jedan monolog, a svi monolozi bit će objavljeni u časopisu Kazalište.

Pisci koje ćete sljedećih tjedana moći čitati su Tomislav Zajec, Rona Žulj, Tena Štivičić, Mirna Rustemović, Ivana Sajko, Vedrana Klepica, Dino Pešut, Jasna Jasna Žmak, Ivan Penović, Dubravko Mihanović, Ivana Vuković, Olja Lozica, Nina Mitrović, Espi Tomičić, Luka Vlašić, Goran Ferčec, Beatrica Kurbel, Dina Vukelić i Katja Grcić, a kako se svako dramsko pismo uvijek nada svojoj izvedbi, tako se i mi nadamo da ćete ove tekstove, i prije nego nam se to sada čini, moći i gledati.

Monovid-19 otvara tekst Tomislava Zajeca David. Preko stakla. Tomislav Zajec odlučio se vratiti liku iz svoje drame Ono što nedostaje koji nastavlja svoj život i u ovom tekstu, jer kako sam autor kaže: "David još ima nešto za reći, pa sam ga pustio."

Urednici Monovida-19 su Jelena Kovačić i Ivor Martinić.

Rikard III.:

Što da vam kažem? Tako je ispalo. Edward se razbolio neposredno prije nego li je počelo. Spada dakle u kritičnu skupinu. Ja sam odmah rekao, ne smijemo ga izlagati dodatnom stresu! Odlučeno je da tako boležljiv i rizičan nikako ne može preuzeti teret vlasti u ovim teškim vremenima.

A Clarence se eto slučajno, zbog onog nekog nesporazuma s Edwardom, trenutno nalazi u Toweru. Ne znamo s kim je sve bio u kontaktu prethodnih tjedana, ali znamo da se kretao, pa smo zaključili da je stroga izolacija ipak najbolje rješenje. Neki kažu četrnaest dana, ali ja sam konzultirao liječnike koji tvrde da se virus u organizmu može zadržati i mnogo duže. Zato smo odlučili za njegovo dobro da započnemo s dvadeset i osam dana.

Redovito mu pišem pisma u kojima ga bodrim i naravno, selektivno informiram o stvarima koje se događaju. Piše mi da ga muči nesаница i noćne more. Bojim se, evo iskreno se bojim za njegov razum i molim Boga svaku večer da mu ga što prije uzme.

Elizabeta se s dječacima sklonila u Westminsteru opatiju. Uvjeravao sam je da virus napada samo stare i bolesne, te da mladog Edwarda, princa od Walesa, pusti da zasjedne na prijestolje koje mu po dužnosti pripada. Ona se na taj prijedlog silno uznemirila i tražila da u dogovoru s obitelji iznađem rješenje koje neće uključivati njezinu djecu.

Eto, kakav suludi splet okolnosti! Čim sam saznao za pandemiju, ja sam se odlučio posvetiti molitvi i kontemplaciji. Zato sam nevoljko i teška srca pristao da privremeno preuzmem vlast. Doslovno su me preklinjali - i što ću, ta ne mogu biti ne-čovjek i ostaviti svoj narod na cjedilu u ovom vrtlogu ugroze i straha.

Odmah sam uveo karantenu i policijski sat, sve pozatvarao, ukinuo sve oblike javnih okupljanja, a zatim sam, da drugima poslužim kao primjer, i samoga sebe stavio u samoizolaciju. Bio sam nedavno na skijanju u Austriji, no mene to zapravo uopće ne zabrinjava. Ako se i pojave kakvi simptomi, u desnom krilu dvorca dao sam u tajnosti urediti vrhunski opremljen bolnički apartman. Za javnost smo pak rekli da je glavni razlog moje samoizolacije rizik od kontaminacije Clarenceovim pismima, kojih se jednostavno ne mogu odreći.

Isprva nisam imao druge razonode osim *da svoju sjenu promatram na suncu*, ali onda sam se pribrao i zaključio da ne mogu kraljevati bez kraljice. Lady Ann okrunjena je po hitnom postupku, odmah nakon što je pokopala muža i onog svog ludog svekra. Opirala se dakako i tvrdila neke nebuloze, da sam ja kumovao ubojstvu obojice, sulude optužbe koje smo s lakoćom odbacili. Obdukcija svekra pokazala je da je bio zaražen, a kako znamo da je bio u kontaktu sa sinom, zaključili smo da je bojište za njih tek ubrzalo ono neizbježno.

Kada sam se dočepao kraljice, nekoliko sam se dana dobro zabavljao. Tužila se da će me prijaviti na nekakav SOS telefon - ja sam joj rekao da slobodno nazove. Naša je država uređena tako da bi ovu udobnu i prostranu rezidenciju koju sam joj omogućio, u tom slučaju morala napustiti ona. Ja bih naravno sve zataškao, ali čak i kad ne bi, jedva da bi me dopalo štogod gore od uvjetne kazne. Osim toga, ja nisam glup čovjek, ako je ponekad i podređujem svojoj volji, pazim da ne ostavljam tragove.

No biti tek ljubavnik i tako tratiti ove lijepe blagorijeke dane, to mi se ubrzo učinilo sasvim promašenim. Dužnost mi nalaže da učinim sve što je u mojoj moći da ublažim i ovu ekonomsku katastrofu. Pomoći najugroženijima moj je prioritet - financijsko tržište, avio kompanije, hotelski lanci (pogotovo oni u suvlasništvu Yorka), kruzerska industrija... Sve su to naši vjerni partneri koje sada ne možemo ostaviti na cjedilu.

Srećom bizarni Apel za klimatsku akciju zalutao je u moju neželjenu poštu i tamo se slučajno zagubio među ostalim suludim zahtjevima mojih sugrađana. Svi su oni uplašeni i zabrinuti, što znači da je idealno vrijeme da odobrim dodatne lokalitete za frakturiranje. Cijena nafte nezaustavljivo pada, no to nipošto ne znači da trebamo obustaviti napore u potrazi za njom. Konačno sam otvorio Centar za zbrinjavanje radioaktivnog otpada, nažalost proslavili smo tek u najužem krugu naše interesne sfere. Također, stavio sam na prodaju državno zemljište na top lokaciji, zlu ne trebalo. Bude li prodaja uspješna, tamo ćemo, kad sve ovo prođe, baciti jednu partiju golfa koroni u čast.

Uvjete za dobivanje financijske pomoći toliko sam zakomplicirao da bi mi to trebalo kupiti barem nekoliko mjeseci mira i slobode od aktivističkih zanovijetala. Sada kada je naša osobna sloboda ovako naprasno ugušena, ne smijemo dozvoliti da se isto dogodi i našoj ekonomiji. Granice sam deklarativno zatvorio, sve u svrhu sigurnosti, ali bože moj, neke fluktuacije mora biti.

Ako sam na ičemu zahvalan, to je da nas nitko više ne davi s onim jebenim migrantima. Medije sam stavio pod kontrolu i uglavnom ih punim brojkama i krivuljama, povremeno pustim koju gadnu fotografiju iz Italije ili bolno svjedočanstvo iz New Yorka, samo da ih podsjetim koliko je nama ovdje dobro i koliko smo uspješni u ovom ratu protiv opasnog, a nevidljivog neprijatelja. To što spadamo u rijetko naseljene zemlje s malom populacijom, zli jezici naravno vade iz konteksta, samo kako bi diskreditirali moj rad.

Ukoliko ovo zaista potraje, možda ćemo biti prisiljeni otkazati izbore, strašno, znam, udar na demokraciju, ali i prevelik rizik za našu ostarjelu naciju. Zdravlje je sada najvažnije - prioriteti se moraju mijenjati. Pa ipak, ovo *proljeće naše zlovolje* ne treba dodatno podrivati mračnim prognozama.

Ta ne možemo vječno sjediti u glupoj izolaciji! Meni je već odavno dozlogrdilo. Isprva su me konferencije za medije čak i zabavljale, ali ubrzo su postale zamorne, pogotovo kad su krenule kritike i pitanja o našem zdravstvenom sustavu, manjkavoj medicinskoj opremi i nezaštićenom bolničkom osoblju. Počeli su me nervirati, pa sam osnovao Stožer da se bavi tim glupostima, a ja sam se odlučio posvetiti važnijim stvarima.

Jasno je da ni ljude nećemo do vijeka moći držati u kućama, a nadzirati koliko se oni uopće toga pridržavaju, već sada je nemoguće. Razgovarao sam sa svojim savjetnicima te odlučio dobar dio državnog novca uložiti u razvoj nove aplikacije. Uspije li, svi ćemo se promptno moći vratiti svojoj svakodnevnici, a naši će nas mudri telefoni pritom štiti i pratiti, te nas obavještavati ima li tko zaražen u blizini. Nije li to, dugoročno gledano, genijalan plan? Svima sam rekao da sam državni novac uložio u što brži pronalazak cjepiva, ali zapravo, to sam sada malo odgodio. Kada aplikacija bude gotova, svima ćemo reći da nažalost, usprkos silnim naporima naših znanstvenika, cjepivo nije pronađeno. Mutacije virusa tako su nepredvidljive. Kako bih ublažio njihovo razočaranje, predstaviti ću im aplikaciju "Tvoj sigurni prijatelj" i tako im omogućiti da se na svoja radna mjesta vrate čim prije. Do tada ćemo ionako svi već biti u govnama do grla - ja, jer će se državna kasa dobrim dijelom isprazniti, a oni, jer će početi umirati od gladi i neimaštine.

Kako bi učvrstio njihovo povjerenje, a usput se i izbavio iz ove dosadne karantene, osnovao sam novu humanitarnu udrugu. Krizna je situacija, kralj mora na prvu liniju obrane. To je njegova sveta dužnost. Sada

sam konačno opet u akciji, što je za mene jedino podnošljivo stanje. Dajem izjave, pokrećem inicijative, rješavam obroke i lijekove za stare i osamljene. Za televiziju su me snimili na biciklu s košarom punom hrane. Nabio sam masku i navukao rukavice demonstrirajući kako radimo u skladu s najvišim higijenskim standardima. Naravno, sve mi je to dopizdilo za dva dana, pa sam upogonio volontere, kojih bogu hvala, ne nedostaje u ovakvim situacijama.

Jučer smo imali zajedničko fotografiranje za medije. Prije nego li je fotograf opalio, da nam osnažim duh i podignem moral, uzviknuo sam:

Naprijed! U koštac hrabro, usred bojne huke; put neba ili pakla, držec se za ruke!

Svi smo se tada uhvatili za ruke, a ja sam razvukao svoj najširi osmijeh koji i inače čuvam samo za posebne prilike.

Napomena// Citati u prijevodu Mate Marasa preuzeti su iz:

- Shakespeare, William. (1982) *Rikard III*, Zagreb: Nakladni zavod MK